

מראי מקומות- מנחות פ"ז

שתי מדות (א) **אלא מביא משלישה מאמצעה- ע' בתוס' יו"ט דפי' דהיינו אמצע של שלישי האמצעה.**

(א) **שתי מדות של יבש היו במקדש- כ' התפארת ישראל** (יכין א'), דאין הביאור דב' מדות ממש היו, אלא ב' מיני מדות, דאל"כ, הרי כל הכלים הי' להם שניים ושלישים.

אבל הרש"ש פי' דאי"צ להיות דוקא מאמצע השלישי האמצעה, אלא מאמצעה היינו פי' על איזה שלישי מדברים, דהיינו השלישי האמצעי.

(ב) **לא הי' מודד בשלשה לפר- הק' השפת אמת,** כיון דכבר תנינן שלא הי' שם אלא עשרון וחצי עשרון, א"כ ל"ל למתני גם שלא מדדו בשלשה לפר. וכ' דאולי הכוונה הוא דאף דהיו הרבה כלי מדה של עשרונים במקדש, וה"א דצריך לשפוך מגג' כלים של עשרון בב"א, קמ"ל דאין צריך לשפוך מג' עשרונים, אלא דסגי בעשרון א', זו אחר זו.

(ב) **ריב"י אומר שיש בו קמחין פסול- כ' הלקוטי הלכות** (זבח תודה ד"ה שיש) דהרמב"ם בפיה"מ כ' שאין הלכה כמותו, וכ' הלקוטי"ה דזה פשוט, דמרישא מבואר דת"ק חולק עליו, דאמר דאינו מביא מפיה מפני הקמחין, ומשמע דיכול להביא מחבית שיש בו קמחין, רק לא מפיה.

(ג) **גדוש שבו הי' מודד לכל המנחות, מחוק שבו הי' מודד לחביתי כה"ג- פרש"י** (למעלה) דמה שצריך מחוק לחביתין, היינו לפי שיש לו לחלק בשני חצאי עשרון, ואם הי' גדוש, כשהי' מטלטלו לחצותו הי' מתפזר על גבי קרקע. ודייק הקרן אורה מדבריו, דבעצם בכל המנחות צריך למדוד דוקא בגדוש, אלא היכא שיש לו איזה טעם שלא למדוד בגדוש, כגון הא דחביתין. וביאר דמה דדוקא עשו אותם גדוש, היינו משום דאילו היו עושים אותם מחוק, קרוב הדבר שיבא לידי יתר מעשרון, שמא לא ימחוק היטב, ואסור להוסיף על העשרון. אולם ע' בשפת אמת דפי' להיפוך, דלעולם עדיף להיות מחוק, לפי שעיי"ז יהי' כל המדה בפנים מן המחיצות. אלא דלר"מ גזה"כ הוא דצריך לחלק בין עשרון דמנחות לעשרון דחביתין. וא"כ, כיון שחביתין ע"כ צריך להיות מחוק, וכמש"כ רש"י הנ"ל, ממילא עושין העשרון של שאר מנחות לגדוש.

(ג) **שנא' תמימים יהיו לכם- כ' הרש"ש** דפשוט דאי"ז מדברי ריב"י, אלא מסתמא דמתני' הוא, והוא טעם כולל לכל הפסולים שנשנו בפרקין, אבל כ' דמרש"י (למעלה) לא משמע כן כ"כ.

(ד) **מחוק, שבו הי' מודד לחביתי כה"ג- ע' בחי' הרשב"א** דכ' דמה שהי' צריך להיות מחוק משום חביתי כה"ג, היינו משום דכיון שחולקין אותו, צריך שיהא מצומצם, שכשיבא לחצותו בתוך החצי עשרון, לא יהי' בזה יותר מזה.

(ד) **אי מה כבש בן שתי שנים פסול- ע' במצפה איתן** דנתקשה בהא דפשוט להגמ' דכבש בן שתי שנים פסול בדיעבד, וע"ש דהאריך, ומסיק דשי' רבי היא, דס"ל דאין יכולין ללמוד עולת חובה מעולת נדבה, וא"כ אף דעולת נדבה כה"ג כשר, מ"מ עולת חובה פסול, ע"ש.

(ה) **בעי ר' יוחנן, הקדישו מהו שילקה עליו משום בעל מום- ע' בקרן אורה** דהעיר דהגמ' שאל השאלה על דברי ריב"י, ולכאור' קצת משמע מזה דלא שייך השאלה על שאר ציורים של המשנה, כגון מתוק מעושן או מבושל. וביאר דחלוקים הם בפסוליהם, דהפסול דריב"י, דאית בה קמחין, דומה טפי לפסול מום. משא"כ פסולים אחרים הו"ל דומה לנשתנה הדבר עצמו, ואי"ז דומה לפסול מום. וע"ש מה שכ' לחלק בין זה להא דכבוש ושלוך דקתני אצל שמן, דשם משמע דשפיר שואל לענין פסולים אלו אם לוקה משום מקדיש בעל מום, ע"ש.

(ד) **אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם, שבה הי' מודד למנחת כה"ג לוג ומחצה וכו' - הק' המשנה למלך (מעה"ק י"ג, ג'), לאיזה תכלית אנו צריכים לשער לוג ומחצה, והלא עשיית חביתין אחת אחת היתה נעשית, ובכל חלה וחלה הי' נותן בה רביעית שמן ולש אותה, וא"כ, יביא ג' לוגין בכלי חול, ואח"כ ימדוד ברביעית, רביעית שמן לכל חלה וחלה. וכ' דאפשר דצריך שכל השמן הראוי להקריב בבקר צריך שיהי' כולו קדוש בשעה שהתחיל לעשות החלות, וכמו דצריך לקדש כל הסולת בבקר, אע"פ שרק משתמש בחצי עשרון בבקר (ואף דאין צריך לקדש כל הג' לוגין של שמן עכשיו, היינו משום דשאני סלת דכתי' מחציתה, דמשמע שיביאנה שלמה ויקדשנה שלמה, אבל גבי שמן, אין צריך לקדש אלא מה שצריך להקריב באותה שעה), ומשו"ה מקדש כל הלוג ומחצה, ושוב נוטל ממנה רביעית רביעית. וע' בחי' הגרי"ז דג"כ ביאר על דרך זה, אלא דכ' דהוי דומה ממש לסולת, וצריך לקדש כל הג' לוגין מתחלה, ושוב מקדש לוג ומחצה למחציתה, ושוב נוטל ממנה רביעית רביעית. וע"ש שנסתפק לענין לבונה, האם גם ללבונה צריך שיהי' מקודם קומץ שלם ואח"כ חוצהו, או לא, וע"ש שנוטה לומר שאין צריך להביא קומץ שלם מעיקרא, ע"ש ראייתו.**

(י) **מדר"מ מחוק, לרבנן נמי מחוק - ע' בקרן אורה (ד"ה הי' ר"מ) שכ' דהי' נראה מסברא לומר דלפי ר"מ דא' מהעשרונות הי' גדוש, הי' כשר ג"כ אם עשהו מחוק, אבל לרבנן דהי' מחוק, י"ל דגדוש לא יוכשר, דבעינן שיהא כולו בתוך הכלי. אבל כ' דמהרמב"ם משמע דלאו לעיכובא הוא כלל.**

(יא) **במה מחלקן לחלות, ביד או בכלי - פרש"י בכתי', איך מחלקין העיסה, בידיים או במדה, כדי שיהיו החלקים שוים. וע' ברמב"ם (מעה"ק י"ג, ד') דכ' דלאחר אפיית השש חלות, מחלקין על חלה לשנים באומד, כדי להקריב חצי של כל חלה בבקר וחציו בין הערבים. ותמה עליו הראב"ד, דאין מקור לזה בשום מקום שיחלקו כל חלה וחלה. וכ' הכסף משנה די"ל דמקורו מסוגיין, דהגמ' שואל אם החלוקה הי' ביד או בכלי, ופושט דודאי ביד הוא, דאין מכניסין טורטני, כיון דבקללה כתיב לאו אורח ארעא. ופרש"י בכתי', דהקללה הוא משום דכתי' והשיבו לחמכם במשקל, וא"כ, כ' הכס"מ, משו"ה פי' הרמב"ם דסוגיין מיירי בחלוקת החלה עצמה, דנקרא לחם.**

(יב) **שלחן מהו שיקדש קמצים בגודש שלו - ע' בחזון איש (כ"ד, א'), שהעיר מהגמ' לעיל (ז). דא' דאין כלי מקדש כשהוא על גבי קרקע, וא"כ איך שייך שהשלחן יקדש הקמצים, הרי השלחן מונח על גבי הקרקע. וכ' דצ"ל דמיירי כשהגביה הכהן מעל הקרקע, וא"כ שפיר שייך לקדש.**

(יג) **או דלמא, דחזי לי' מקדש, דלא חזי לי' לא מקדש - הק' העולת שלמה, מהו שאלת הגמ', הא תנן בזבחים (פ.ו.), דכשם שהמזבח מקדש מה שהוא ראוי לה, כן כלי שרת מקדשים מה שראוי להם. ועוד הק', למאי דמסקינן דמקדש לפסול, הרי במשנה שם משמע דאינו קדוש כלל. ולכן כ' דביאור מתני' דהתם הוא דאינו ראוי כלל לקדש, לא בכלי זה ולא בכלי אחר, ולכן תנן דאינו קדוש, אבל הכא, הקומץ והלבונה ראויין לכלי, אלא דלהשלחן לא ראוי, וא"כ שפיר שאל הגמ', ומסיק דקדש עכ"פ לפסול.**